

SIR ARTHUR CONAN DOYLE
SHERLOCK HOLMES
DÖRTLERİN İŞARETİ
ROMAN

İngilizce Aslından Çeviren: Pelin Akar

BATI KLASİKLERİ - 19

Sir Arthur Conan Doyle

Arthur Conan Doyle 22 Mayıs 1859'da, Edinburgh, İskoçya'da doğdu. 1876'dan 1881'e kadar Edinburgh Üniversitesi'nde tıp öğrenimi gördü. Öğrenimine devam ettiği sırada kısa hikâyeler yazmaya başladı. 1882'de hekimliğe başladı. İlk önemli eseri, 1887 yılında Kızıl Soruşturma isimli hikâyeydi. Bu hikâye Sherlock Holmes'un ilk kez görüldüğü hikâye olma özelliğini taşımaktadır ve karakter kısmen, üniversitedeki profesörlerinden birine benzemektedir.

1890 yılında Conan Doyle Viyana'da göz üzerine araştırmalar yaptı; 1891'de Londra'da bir muayenehane açtı. Otobiyografisinde tek bir hastanın bile kapısına gelmediğini yazacaktı. Bu onun yazarlığa daha fazla zaman ayırmasına fırsat verdi; Kasım 1891'de annesine, "Holmes'u öldürmeyi düşünüyorum... hikâye bitsin gitsin istiyorum. Aklımı daha iyi şeylerden çelior anne" diye yazmıştı. 1893'te, daha "önemli" eserlere (tarihi romanlarını yazmak için) öncelik vermek için dediğini de yaptı.

Son Vaka isimli hikâyede Holmes ve ezeli düşmanı Profesör Moriarty bir şaleden birlikte düşerek ölüyorlardı. Karakterin ölmesine isyan eden okurları dinleyerek Sherlock'u tekrar hayata döndürdü. Holmes toplamda 56 kısa hikâye ve 4 Conan Doyle romanında yer almaktadır.

7 Temmuz 1930'da Conan Doyle aile bahçesinde elini göğsüne bastırılmış bir şekilde bulundu. Hemen sonra kalp krizinden öldü. Hampshire, İngiltere'de Minstead'deki kilise bahçesine gömüldü.

Sherlock Holmes Kanonu:

Roman

Kızıl Soruşturma
Dörtlerin İşareti
Baskervillelerin Köpeği
Korku Vadisi

Hikaye

Sherlock Holmes'un Maceraları (Cilt 1)
Sherlock Holmes'un Anıları (Cilt 2)
Sherlock Holmes'un Dönüşü (Cilt 3)
Sherlock Holmes'un Son Görevi (Cilt 4)
Sherlock Holmes'un Olay Defteri (Cilt 5)

İngilizceden Çeviren

Pelin Akar

1989 yılında Hatay'da doğdu. 2012 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi İşletme bölümünden mezun oldu. 2 yıl süreyle çok uluslu bir şirkette vergi danışmanlığı ve vergi mevzuatı çevirisi görevlerini yerine getirdi. 2014-2016 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi İngilizce Pazarlama Yüksek lisans derslerini tamamladıktan sonra 2018 yılına kadar ulusal bir danışmanlık firmasında marka koruma danışmanlığı ve proje yöneticiliği yaptı. Evli ve bir çocuk annesidir.

Hayykitap - 784
Edebiyat - 151
Batı Klasikleri - 19

Dörtlerin İşareti

Sir Arthur Conan Doyle

Orijinal adı: *The Sign of the Four*
İngilizce Aslından Çeviren: Pelin Akar

Hayykitap Edebiyat Yayın Yönetmeni: Caner Yaman
Hayykitap Klasikler Editörü: Hatice Handan Arıkan
Kapak Tasarımı: Ravza Kızıltuğ
Sayfa Tasarımı: Turgut Kasay
Redaksiyon: Seda Yaman

ISBN: 978-625-7685-03-0
1. Baskı: İstanbul, Ocak 2021

Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay.
Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B
Güneşli - İstanbul
Sertifika No: 45464
Tel: 0212 630 64 73

Hayykitap

Zeytinoğlu Cad. Şehit Erdoğan İban Sk.
No: 36 Akatlar, Beşiktaş 34335 İstanbul
Tel: 0212 352 00 50 Faks: 0212 352 00 51
info@hayykitap.com
www.hayykitap.com
facebook.com/hayykitap
twitter.com/hayykitap
instagram.com/hayykitap
Sertifika No: 12408

© Bu kitabın tüm hakları
Hayygrup Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.
Yayınevimizden yazılı izin alınmadan kısmen veya
tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

SIR ARTHUR CONAN DOYLE

DÖRTLERİN İŞARETİ

ROMAN

İçindekiler

I	Çıkarım Yapma Bilimi	7
II	Olayın Anlatılması	18
III	Bir Çözüm Arayışında	25
IV	Kel Kafalı Adamın Hikayesi	31
V	Pondicherry Köşkünde Trajedi	44
VI	Sherlock Holmes Bir Gösteri Sergiler	53
VII	Fıçılı Bölüm	64
VIII	Baker Sokağı Başbozukları	78
IX	Zincirdeki Kırılma	89
X	Adalının Sonu	102
XI	Büyük Agra Hazinesi	113
XII	Jonathan Small'un İlginç Hikayesi	120

Çıkarım Yapma Bilimi

Sherlock Holmes, şömine rafının köşesinde duran şişesini aldı ve şırıngasını Fas yapımı kutusundan çıkardı. Uzun, beyaz ve gergin parmaklarıyla hassas iğneyi ayarladı ve gömleğinin sol kolunu kıvırdı. Gözleri, kısa süreliğine düşünceli bir şekilde sayısız iğne deliği yüzünden benek ve yara dolu, adaleli ön koluna ve bileğine takıldı. Sonunda sivri ucu koluna batırdı, ufak pistonu aşağı doğru ittirdi ve memnuniyetini belli eder şekilde uzunca iç çekerek kadife kaplı koltuğuna gömüldü.

Bu performansa aylardır günde üç kez şahit olmuşum, ama bu alışkanlık aklımın bunu kabullenmesini sağlayamamıştı. Tam tersine, bu manzara karşısında gün be gün daha asabileşmiş ve ona karşı gelme cesaretine sahip olmadığım düşüncesi her gece vicdanımı sızlatmıştı. Bu konuya ruhumu adayacağıma dair defalarca yemin etmiştim, ancak dostumun soğuk ve umursamaz havası onu saygısızlık olarak anlaşılabilir herhangî bir adım atılacak son kişi yapmaktaydı. Sahip olduğu muazzam yetenekleri, ustaca tavırları ve tecrübe ettiği birçok olağanüstü özelliği beni onunla yüzleşme konusunda çekingen ve isteksiz yapmıştı.

Yine de o öğleden sonra, yemekte içtiğim Beaune şarabından mı yoksa bu davranışı üzerinde çok fazla kafa

yormanın getirdiği ekstra öfkeden mi bilmem, birdenbire kendimi daha fazla tutamayacağımı hissettim ve “bugün hangisi – morfin mi kokain mi?” diye sordum.

Gözlerini isteksizce eski Gotik kitabından kaldırdı ve “%7 çözelti kokain, denemek ister misin?” dedi.

“Elbette hayır” diye sertçe cevapladım. “Bünyem henüz Afgan savaşını atlatamamışken üzerine daha fazla baskı yüklemeyi göze alamam.”

Hiddetli tepkime gülümsedi ve “belki de sen haklısın Watson” dedi. “Sanırım fiziksel olarak kötü bir etkisi var. Ancak bana göre zihin üzerindeki etkisi o kadar uyarıcı ve aydınlatıcı ki ikincil eylemin etkilerinin önemi oldukça küçük kalıyor.”

“Ama bir düşün” dedim ciddiyetle. “Zararlarını sayalım! Beynin bahsettiğin gibi canlanmış ve uyarılmış olabilir, ama bu doku değişimi içeren ve en azından kalıcı bir zayıflık yaratabilecek patolojik ve hastalıklı bir süreç. Üzerinde nasıl karanlık bir etki yarattığını sen de biliyorsun. Eminim böyle bir şey için değmez. Niçin basit bir zevk için sana bahşedilen bu muazzam yeteneklerini kaybetme riskini alasın? Unutma, seninle yalnızca bir arkadaş olarak değil, aynı zamanda sağlığın konusunda bir nebze de olsa sorumlu hisseden bir doktor olarak konuşuyorum.”

Alınmış görünmüyordu. Aksine, konuşmamızdan zevk alırcasına parmak uçlarını bir araya getirdi ve dirseklerini koltuğuna dayadı.

“Zihnim durağanlık karşısında isyan eder. Bana çözmek için problemler verin, iş verin, anlaşılması güç şifreler veya en karışık analizleri verin, işte o zaman kendi dünyamda olurum. O zaman yapay uyarıcılardan vazgeçebilirim. Ancak varoluşun donuk rutininden tiksiniyorum, zihinsel

yüceltme içinse yanıp tutuşuyorum. Zaten bu nedenle bu mesleği seçtim – ya da daha doğrusu yarattım, zira dünyada bu işi yapan yalnızca ben varım.” dedi.

“Dünyadaki tek gayri resmi dedektif mi yani?” dedim kaşlarımı kaldırarak.

“Dünyadaki tek danışman dedektif” diye cevapladı. “Çıkarım yapmada en son ve en yüksek temyiz mahkemesi benim. Gregson veya Lestrade ya da Athelney Jones boylarını aşan bir durumda kaldığında – ki bu arada, onların normal hali bu – mevzu benim önüme serilir. Eldeki verileri bir bilirkişi olarak inceler ve bir uzman görüşü ortaya koyarım. Bu tarz vakalarda hiçbir övgü talep etmem. İsmim hiçbir gazetede yer almaz. İşin kendisi, özgün yeteneklerimi kullanabileceğim bir alan bulmuş olmanın hazzı benim için en büyük ödüldür. Ama zaten sen de Jefferson Hope vakasında çalışma sistemimi tecrübe etmiştin.”

“Evet, elbette” dedim içtenlikle. “Hayatımda başka hiçbir şey beni böyle etkilememişti. Hatta o davayı biraz fantastik bir başlıkla, ‘Kızıl Dosya’ ismiyle yazmıştım.”

Üzgünce kafa salladı. “Şöyle bir göz attım.” dedi. “Dürüstçe söylemem gerekirse seni o hikâye için tebrik edemeyeceğim. Çıkarım yapmak kesin bir bilimdir ya da olmalıdır ve ona diğer bilim dalları ile aynı soğukluk ve duygusuzlukla yaklaşılmalıdır. Sense içine romantizm katmaya teşebbüs etmişsin, bu da sanki bir aşk hikayesi yazmışsın veya Öklit’in beşinci aksiyomuna kaçmışsın gibi bir etki yaratmış.”

“Ama romantizm zaten oradaydı” diye itiraz ettim. “Gerçeklerle oynayamazdım.”

“Bazı gerçekler bastırılmalı, ya da en azından onları ele alırken adil bir oran kavramı göz önünde bulundu-

rulmalı. O davayla ilgili bahsedilmeye değer tek nokta çözmeyi başardığım sonuçtan sebebe doğru yapılan analitik akıl yürütmedir.”

Onu memnun etmek için özel olarak tasarlanan bir işin bu şekilde eleştirilmesine sinirlenmiştim. Ayrıca itiraf etmeliyim ki kitapçığımdaki her satırın onun özel icraatlarına ayrılmasını istemesindeki bencilliğe gıcık olmuşum. Baker Sokağı'nda onunla yaşadığım yıllar boyunca dostumun sessiz ve eğitici tavrını ufak bir kibrin desteklediğine birçok kez şahit olmuşum. Yine de herhangi bir yorumda bulunmak yerine yaralı bacağımla ilgilendim. Bir süre önce bacağımyı bir Jezail kurşunu delip geçmişti ve her ne kadar yürümeme engel olmasa da her mevsim değişiminde bezdirici bir şekilde ağrıyordu.

“Çalışmalarım yakın zamanda Avrupa'ya yayıldı” dedi Holmes bir süre sonra, eski yabangülü kökünden yapıma piposunu doldururken. Geçen hafta, senin de muhtemelen bildiğin gibi son zamanlarda Fransız dedektif bürosunda oldukça ön planda olan Francois Le Villard danışmanlık hizmetime başvurdu. Keltlere özgü tüm hızlı sezgi yeteneklerine sahip, ancak sanatında yükselmesini sağlayacak olan geniş bilgi yelpazesi hususunda yetersiz kalıyor. Olay bir vasiyetname ile alakalıydı ve bazı ilgi çekici özelliklere sahipti. Kendisini benzer iki olaya daha yönlendirmeyi başarmıştım, biri Riga'da 1857 yılında, diğeri ise St. Louis'de 1871 yılında gerçekleşmişti ve dedektifin doğru sonuca ulaşmasına yardımcı olmuştu. Yardımlarımı takdir eden mektubu bu sabah elime ulaştı.” Konuştuğu sırada yabancı bir mektup kâğıdı olduğunu anladığım buruşuk bir sayfayı bana doğru fırlattı. Şöyle bir göz attığımda Fransız'ın coşkulu hayranlığını teyit eden beğeni dolu ifadelerin olduğunu gördüm.

“Adeta ustasıyla konuşan bir çırak gibi” dedim.

“Yardımlarımı fazla abartıyor sadece,” dedi Sherlock Holmes kaygısızca. “Kendisi de hayli önemli kabiliyetlere sahip. İdeal bir dedektifin sahip olması gereken üç özellikten ikisi onda var. Gözlem ve çıkarım yapma konusunda başarılı, yalnızca bilgiye ihtiyacı var ama o da zamanla tamamlanabilir. Şu anda benim ufak çalışmalarımı Fransızca'ya çevirmekte.”

“Çalışmaların mı?”

“Bilmiyor muydun?” diye bağırdı gülererek. “Evet, birçok konuda monografiler yazdığım doğru. Hepsi de teknik konularda. Mesela bunun ismi ‘Farklı Tütün Çeşitlerinin Külleri Arasındaki Ayrım’. Bu yazımda yüz kırk farklı puro, sigara ve pipo tütünü sayımı yaptım ve hepsinin küllerindeki değişiklikleri renkli tabakalar üzerinde gösterdim. Ceza duruşmalarında sürekli ortaya çıkan bir konu olduğu gibi bazen de mükemmel derecede önemli bir ipucu olabiliyor. Örneğin bir cinayetin Hint purosunu içen bir kişi tarafından işlendiğini kesin olarak söyleyebilirsen araştırma alanının oldukça daraldığı aşikardır. Eğitilmiş bir göz için Trichinopoly purosunun siyah külleri ile ince kıyım pipo tütününün beyaz kabarık külleri arasındaki fark, bir lahana ile patates arasındaki fark kadar belirgindir.”

“Ufak ayrıntılar konusunda olağanüstü bir dehaya sahipsin” diye belirttim.

“Onların önemini takdir ediyorum. Bu, ayak izi takibi konusunda hazırladığım bir monografi, izleri korumak için alçı kullanılması konusunda birkaç yorumumu da içeriyor. Burada da kişilerin mesleğinin, ellerinin şekli üzerindeki etkisini araştırdığım ilginç bir çalışma yer alıyor; içinde taş döşeyici, denizci, mantar tıpası kesici,

dizgici, dokumacı, elmas parlatıcı gibi farklı meslekten insanların el izleri de var. Bu konu bilimsel çalışma yapan bir dedektif için pratik anlamda çok büyük öneme sahip, özellikle kimsenin sahiplenmediği cesetlerin olduğu durumlarda veya suçluların geçmişinin keşfedilmesi konusunda çok yardımcı. Ama kendi hobimden bahsederek seni bunalttım.”

“Katiyen hayır” diye içtenlikle cevapladım. “Benim için oldukça önemli bir konu, özellikle de senin tüm bunları pratiğe dökmeni gözleme şansını edindiğim için. Ama şu an yalnızca gözlem ve çıkarım yapma konusunda konuşuyorsun. Herhalde bir ölçüde aynı anlama gelirler.”

“Hiç de bile,” dedi koltuğunda geriye doğru yaslanıp piposundan kalın mavi halkalar çıkartırken. “Mesela, gözlemlerim bana bu sabah Wigmore Sokağı’ndaki postaneye gittiğini söylüyor, ama çıkarım yaparak oradayken bir telgraf gönderdiğini anlıyorum.”

“Doğru!” dedim. “İkisi de doğru! Ama itiraf etmeliyim ki bu sonuca nasıl ulaştığını anlayamadım. Benim için bu ani bir dürtüydü ve bu konudan herhangi birine bahsetmemiştim.” “Bu kendi başına o kadar basit ki” diye şaşkınlığım karşısında kıkırdayarak konuştu, “bir açıklama lüzumsuz olur; ama yine de gözlem ve çıkarım kavramlarının sınırlarını tanımlamada yardımcı olabilir. Gözlemlerim bana ayağının üst kısmına kırmızımsı ufak bir küf yapıştığını gösteriyor. Seymour Sokağı’ndaki ofisin karşısındaki kaldırımı kaldırıp üzerine biraz toprak döktüler ve bunu öyle bir şekilde yaptılar ki üzerine basmadan geçmek çok zor olur. Toprak bahsettiğim özel kırmızımsı renk tonuna sahip, ki bildiğim kadarıyla o bölgede başka hiçbir yerde bulunmamakta. Bu kadarı gözlemdi, gerisiyse çıkarım.”

“O zaman telgraf sonucuna nasıl vardın?”

“Bütün sabah karşında oturduğum için elbette mektup yazmadığımı biliyordum. Ayrıca masanın üzerinde sayfalarca pul ve kalın bir deste kartpostal olduğunu görüyorum. Bu durumda postaneye telgraf çekmek dışında niçin gidebilirsin ki? Gördüğün gibi tüm diğer faktörleri eldediğinde kalan şey gerçeğin ta kendisidir.”

Kısaca düşündükten sonra “Bu vaka için kesinlikle doğru,” diye karşılık verdim. “Ama belirttiğin gibi bu çok basit bir olaydı. Teorilerini daha ağır bir testten geçirmeye kalksam bunu münasebetsizlik olarak algılar mısın?”

“Tam tersine,” diye cevapladı, “ikinci bir doz kokain almama mâni olmuş olursun. Önüme çıkaracağın herhangi bir problemi incelemekten memnuniyet duyarım.”

“Bir insanın günlük hayatta kullandığı herhangi bir eşyaya kendi kişiliğinden izler bırakmadan sahip olmasının çok zor olduğundan ve eğitilmiş bir gözlemcinin bu izleri okuyabileceğinden daha önce bahsetmiştin. Şu anda elimde yakın zamanda mülkiyetime geçen bir saat bulunmakta. Rahmetli sahibinin karakteri yahut alışkanlıkları konusunda bir fikir edinmeme yardımcı olma kibarlığını gösterir misin?”

Kalbimde hafif bir keyiflenme hissi ile saati ona verdim, zira düşünceme göre bu testin çözülmesi imkansızdı ve bu sayede zaman zaman büründüğü dogmatik ve kestirip atan havasına karşı ona bir ders verme niyetindeydim. Saati elinde tarttı, uzun bir süre kadranına gözünü dikti, arkasını açtı ve mekanizmasını önce çıplak gözle, daha sonra güçlü bir dışbükey mercekle inceledi.

“Burada neredeyse hiçbir veri yok” dedi. “Saat çok yakın zamanda temizlenmiş, bu da beni çoğu önermemi yapmaktan mahrum ediyor.”

“Haklısın,” dedim. “Saat bana gönderilmeden önce temizlenmişti.” İçimden dostumu başarısızlığını örtmek için çok güçsüz ve zayıf bir bahane öne sürmekle suçlamıştım. Temizlenmemiş bir saatten nasıl bir veri elde etmeyi bekliyordu ki?

Hülyalı ve donuk gözlerle tavana bakarak “Her ne kadar tatmin edici olmasa da incelemelerim tamamen verimsiz değildi,” dedi. “Yanlışsam düzelt ama incelemelerim sonucunda saatin abine ait olduğu ve ona da babandan miras kaldığı yargısına vardım.”

“Kuşkusuz bu kaniya saatin arkasında yer alan H.W. harflerinden vardın?”

“Elbette. W.’nun senin soyadın olduğu belli. Saat neredeyse elli yıllık ve arkasında bulunan baş harfler de en az onun kadar eski; bu durumda eski nesil için yapılmış olmalı. Mücevherat genelde yaşça en büyük oğula geçer ve bu kişi büyük bir olasılıkla babasıyla aynı ismi taşır. Doğru hatırlıyorsam baban uzun yıllar önce vefat etmişti. Bu yüzden saat bir süredir en büyük abinin mülkiyetindeydi.”

“Şu ana kadar doğru,” dedim. “Eklemek istediğin başka bir şey var mı?”

“Abinin çok dağınık alışkanlıkları varmış, dağınık ve dikkatsiz. Kendisine iyi olanaklar bırakılmış, ancak o tüm şansını bir kenara atmış, bir süre fakirlik içinde yaşamış, nadiren de olsa kısa süreli refaha kavuşmuş ve sonunda içkiye sığınarak ölmüş. Çıkarabildiğim tüm sonuç bu.”

Sandalyemden sıçradım ve kalbimde hatırı sayılır bir öfkeyle odanın içinde sabırsızca topalladım.

“Bu sana hiç yakışmadı, Holmes,” dedim. “Bu kadar alçalabileceğine inanamazdım. Mutsuz abimin geçmişi ile ilgili tahkikatta bulunmuşsun ve şimdi de gerçek dışı bir

Sherlock Holmes ve yol arkadaşı Dr. Watson bu kez Hindistan’a dek uzanan bir maceranın başrolündeler. Bayan Morstan’ın yıllar önce kaybettiği babası ve aldığı isimsiz paketler yeni bir soruşturma için yeterince gizemli bir davettir. Gizli bir hazine ve Hindistan’dan dört eski dolandırıcının işi içinde olduğunu öğrendiklerinde her şey daha da karmaşık bir hal alır.

Arthur Conan Doyle’un dört romanının ikincisi olan bu hikaye, bize Sherlock Holmes karakterini tüm yönleriyle açmasıyla da ayrıca önemlidir. Polisiye tarihinde unutulmayacak bir isim olan Holmes, bu romanla yerini sağlamlaştırmıştır.

hayykitap

19 TL

KDV’DEN MUAFTIR

ISBN: 978-625-7685-03-0

